

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ser[m]ones de septe[m] viciis criminalib[us]
eoru[m]q[ue] remediis magistri Pauli Wan theosophi et
co[n]cionatoris Patauiensis eximii**

Wann, Paul

[Augsburg], 1517

VD16 W 1186

De Ocio q[uod] ascribit[ur] acidie. Ser. LXI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30065

vel cuiuscumque alterius pecti mortali, puenit ex ea quod est pectus mortale: impedit a sumptuoso huius sacra. et hoc non ronc somni dicitur: sed si hoc eae quod est pectus mortale ut quod in vigilia cogitatur quod que modum possit hoc mordi pfectere: et ad hoc sensus vel in aliis pectus mortale recte. Hoc sicut dicitur s. Tho. iij. pte. sum. q. lxxv. ar. viij. ut nocturna pollutio impedit a summa

Malitia corporis chilii in solu. v. arg. Ex illo isto pte. quod pollutio se non est pectus somno, quod tunc deest v. libe. ar. ut si potest evitare quod in ipsa cingulatio oritur pectus: vices si pollutio placet, propter delectionem. Et tunc est pectus veniale si taliter placet tunc est ex surreptio. moretum est si sit cum delibatiori et sensu: et precipue cum appetitu furori. Ipsa autem post placentia non facit pectus pollutio pectus. Si vero placet canentes exoneratio vel alleviatio nascitur creditur nullum esse pectus recte. Rogemus ergo deum ut sua gratia nos respiciat ne cum somnia in erroribus labamur: sed potius in bono vitam nostram dirigamus per christum dominum nostrum. Amen.

De Ocio quod ascribitur acide. Ser. LXI.

Orum operatur terrena. Nam suam faciabit pambus, qui aut sectari oculum stultissimum est. puer. xij. In predicto finibus plausus auditus est acidia et malitia et radem in pto finibus predictis somnus, unde somnia origine habeantur. quod sit effectus somniorum. Et si aliquis sunt pectus vel non, et an licetum sit ex somniis futura prediceretur quod non non. Et quod oculum est unum malum piculosum quod erit acide ascribitur. Jam nunc cogitamus dicere aliquem de oculo. de quo sapientes de in verbis theologiae qui sectari oculum stultissimum est. vbi s. Pro gfa Ave maria. Qui operatur terram suam faciabit pambus, qui autem sectari oculum stultissimum est. vbi s. Circa tuba theologiae primo videndum est in duplice oculo: vices virtuoso et viceoso. Secundo specie de oculo viceoso: quod est viderit sit vitandum.

Autem duplex virtus est oculum: vices et viceosum. Primum est oculum preplacatum sicut vacatio ab his quae sunt acciue vite. et hoc est oculum secundum: quod est vices solidi deo vacat per preplacationem. et non se occupat exterioribus occupatiobus vite acciue: vices in regedis et corragedis aliis. in informacione aliorum. et exercitio operum misericordie. et sic de aliis. De hoc oculo dicitur. Oculum secundum quod est charitas fraternalis. negotiorum iusti suscipit necessarias viras. Et tale oculum vel quod est preplacatum perligendum est vite acciue. sicut illud pte. Vacare et videare quoniam ego sum deus. q.d. Vacare corpe ab opere exteriori: et videare. et accedere mente diuine preplacatio. unde subditur. quoniam ego sum deus. Albertus autem sic exponit super pte. Vacare pectus: a negotiis seculistis perturbationibus animi. Et subditur: videare scimus mente. que quanto fuerit purior: tanto etiam facilius et clarius intuebitur. Et subiungit ad quem finem: vel ad quid debet quis vacare et videare: vices vel ad cognoscendum chilium esse deum. Ido deus: videare quoniam ego sum deus: et non alius deus per me. Videlicet id est:

vacare et videare. s. preplacatio. ad ostendendum quod per teplacatum non quod nisi deus. Ubi noradum est s. Tho. iij. cap. viij. sen. di. xv. de oratione. quod homo a negotiis seclaribus sequestratur soli deo vacare duplum. s. plectores et oratione. Prior per lectionem ignoratus deo loquuntur scripturus audit. Secundo per orationem ignoratus deo loquitur. et sic meditatio comprehenditur sub oratione. Sic pte. quod sic oculum virtuosum et secundum. Ex quod patitur et cautus est piculosum est arguere sicut reprehendere gloriosus deditas studio aut lectorum scripturarum. sicut orationibus: sic per dolorum multorum insperata facilius dicentes. Ecce hec ratione ille octo. Alij dicitur. Sicut tot ociosi quod per eos nutritur. O deus vita multos habens et sicut omnes occiosos: credo quod cum suo otio magis placetur deo quam tu cum labore tuo. magisq; predilectus est republice cum suis orationibus: quod multorum viventibus in multis angustiis tibi et laboribus. Quis enim sepius placat deum ut ouerat trahit suam a pectore: et tunc ociosus. Quis spernatur suorum feruorum et repellitur infidias inimicorum: quod sterilitate et pestis: et sic de aliis: et tunc tales ociosi sicut pte. pualcar in multis horas hominum: ut habent otio datur non exaudiantur. De hoc oculo preplacatum ad prius nolo amplius immorari. **B** Altius est oculum viceosum. et est vacatio ab oculis iusticie. Unus Greg. Oculum est vel de quod eat et Oculum viceosum iuste necessitatibus: vel iustitiae per utilitatem. Tunc oculum est dum deo vacat ab oculis bonis sicut corporalibus spiritu. Sic ludentes otio vacant. sic et male operantes vel utilitatem: vel ea quod ad malum pertinet. sicut ad superbia recte. Sic carillos facientes sicut ociosi. sicut sutorum et sarcofagi/pellifices et certi supbie debent uidentur. Et tunc oculum est pectus et per se non virtus: de quod nunc amplius inredere volo. **C** Quaeritur tunc oculum sicut pectus et tribus vices et chilum reprehensione: et punitione: et silentio. Prior est reprehensione chilum. Nullus est reprehenditur nisi culpa. Et oculum reprehenditur per chilum Mat. xx. dicitur. Quid statim habet ora dic oculos. Oculos sicut et quod opus non operatur. Secundo per hoc oculum sicut vacatio ab oculo remuneratur. Et oculum viceosum sicut bonum a deo remuneratur. Et oculum viceoso sicut pectus: sicut illud Mat. iii. Quid arbor quoniam fructus eius excedebat in igne mittetur. Idem est Mat. viij. Secundo oculum carbonum: quod non facit fructum bonum sicut facere. Et oculum est pectus. Tercio per hoc est compunctione vel silentio sicut. Inuidas est pectus: Et oculum est iniurias. Et illud Ezech. xvi. Hec sunt iniurias sodome sororibus tunc: superbia: sarcinas panis. i. gula: abudantia et oculi ipsius ac filiarum eius. et manus egeno et pauperrimo porrigebatur. et elegerunt se et fecerunt abominarios et coram me. i. luxurie malum recte. **D** Secundum dicitur. Ex quod oculum est pectus: sicut mortale vel veniale: et quoniam non est Rur est oculum. Oculum viceosum est aliquis pectus veniale et aliquis mortale. Veniale recte: male pectus: et quoniam quod est delectus et dilectus in altius bono delectabiliter. et creatorum eterna deum. i. non est deum. ut si deus delectatur in aliis ociosis: vel in instrumentis musicalibus: aurum et canticum: et sic tunc quod est seiret habet est deum. neque hoc est delectare: et deus habet vellet. Mortale autem pectus est Oculum ociosum deus et aliquis bono commutabili propriebo mortale est commutabili. i. deo. ut si quis eo tempore quod daberet audiatur pectus.

De Dcio vicioſo

Bermo

LXII

Specialiter in locis dat diabolus
Ocio facit se quis receptaculum oim sordium
sus Quiescit quoniam laborandum est. si potest
Diligite illud unde di maledicentes occurrit
Considerate studiorum octos et quod ipse in locis dat dia-
bolos. Et propter hunc ipse est idcirco ut loco pterquam iste-
no. propter ei locos octios est iste ferens sic et diabolus. Et
hunc potest ostendere. Octios enim non recipiunt in celo. quia celum
solus dabit oparijus in ymne a domino: sed illud Mat. xx.
Uoca oparios et redillit mercede. Scdō i padiso et
crestini non recipiunt. quia Ben. vii. scriptus est. Tulus dñs
de hoc item. I. de agro damasceno in qua creaturam fuit.
et posuit eum i padiso voluptracutum oparetur non ut

ibidē cēt ī očio. Q̄uis labor aī p̄em n̄ erat hoi
Bdā q̄re penal' siue fatiga. Et siq̄s diceret: q̄re de⁹ crea
creat' est ut adā e᷑ padisū: r̄ postea locauit eū i padisū
e᷑ padisū nūdū meli⁹ fuisse p̄mo eū i padiso creare: sic
sum t̄ Euā: R̄ur breuit̄ q̄ tō faciūt̄ ē: vt seire hō se
locū illū padisi bē ex ḡrasnō e᷑ nā. Terrio oči⁹
osus ē n̄ recipieñ in purgatorio. f̄m illō p̄s. In
labore hoīm n̄ s̄t: r̄ eū hoīb̄ n̄ flagellabūt̄. H̄ci
oī n̄ laborat̄ cū hoīb̄: r̄ tō nō flagellabūt̄ cum
hoīb̄ i purgatorio: s̄t eū dñmōb̄ i iferno. Quar
to očiosū n̄ e᷑ dign⁹ cēt̄ i mōdō isto. Un̄ Lu. xij. d̄ si
culnea sterili dī. Succide eā: vt qđ ēt̄ r̄a occi
pat. Sic ḡ fculnea ifructuosa n̄ fuit̄ diḡ r̄a
occupare. sic nec očios⁹ q̄ nullū faç fructu boni
opis. L̄ocludit̄ q̄ solū i iferno dignit̄ s̄t̄ eē oči⁹
os. f̄m illō Mac. iij. Disarboz q̄ nō faç fruc
bo. exc. r̄ i ḡ. mirec̄. Idē b̄ Mat. vij. Incons
grui⁹ ēt̄ očiosū cēt̄: r̄ alio labore viciū q̄rere
xij. q. i. Eccias. ḡ. J̄cē dñs. Sed phdoloz p̄les
nūc lūc očios⁹ q̄ velli labore occupari. Et tales
nō curāt̄ q̄cqd faciat̄: vt sic i očio viciū h̄re vale
ant. sequit̄ sepe furta latrocinia: r̄ sic de alijs.
J̄o itēs cēt̄ interrogadi vñ viucret̄: r̄ ab alijs
soccerat̄ s̄t̄ rempublica efficiens. q̄d̄. xij.

Socierate tāq̄ republīcē offendōres excludēdēt.
Sedā stulticia octōsi: q̄ fac se q̄sī f̄ce peccati
Ociōsus lū oīm sordū. Un̄ Bern̄. Dīm cētationū & co/
fceptacū ḡatationū malaz & iuriliū sentina est oīm. In
lū eōm sentina lōrdes recipiūt i nāvib⁹ marinis. sic
lōrdum cor oēlosi q̄sī oēs sordes recipit vicioz. Un̄ i vi
tāp̄tāz dixerit seniores: opante monachū de
mone vno pulsari. ociosū p̄ inuerſ spiritib⁹ &
vastari. Sz l̄z oīm possit eē origo oīm vicioz
sue p̄cōz. Speculit q̄ est occasio

Luxurie
Verbosita
Nugarum
Curiosita

Exempla Superbie
¶ De pecto luxurie hem^o exim i David. q dū oc-
cipat^o fuit bell^o/principes fuit. postea eo tpe oē
aduleteriū cōmisierū eis h. i. Reg. xi. Salomon
etia dū occupat^o fuit circa ceplū z alio edificia
nō ita isfactar^o fuit in amore m̄l̄ier^o; ut postea
qñ fac^o eocis^o. qz tūc adamauit m̄l̄ieres alie
nigenas; cū tñ babuerit vrores q̄si reginas sej
peingēas z cubinas. i. min^o pncipales treccy-
tas. Et si min^o cū tñ eēt seneç deputariū ē cor ei^o

¶ miliereis.ij. Reg. xij. Lxi⁹ occasio fuit oculum
Poeta etia dicit. Querit egist⁹ q̄re sit fact⁹ adul-
ter. In p̄mptu cā ē: qz desidios⁹ erat. De v̄bosi-
tate vo ⁊ curiositate dicit apls. j.ad Lxxi. v. Ado-
lescentioris viduas deuira. Et subdit. Ociose.
discut̄ em̄ circuere domos. nō solū s̄t ociosi s̄t
v̄bose ⁊ curiose loqñtes q̄ n̄ opt̄. Hęc apls.
De nugis vo dicit b. Berni. Ocioseas ē m̄f nugas
rūmouera p̄etur. De supbia vo p̄z ex illo p̄z
In labore hoīm n̄ s̄t t̄. Et seq̄. iō cenuit eos
sugbia. ¶ Tertia stulticia ociosi ē: q̄ ip̄e quis
eſcit q̄n̄ laboradū eſet. s. in p̄nti. Et iō laborabit
q̄n̄ erit descendū. s. i. futuro. In q̄ filiis daboſ
lo. q̄ Esa. xiiij. dt. Sedebat i mōte testamēti in
lacerib⁹ aq̄lonis. Ubi dicit Bef. O ipudēs ⁊ im⁹
prudēs militiū militiū misstrāt̄ ei: ⁊ decicēt̄. miſ-
lia affisse. ei: ⁊ tu sedere p̄sumis. Nūd⁹ iste lo-
cus labors. Job. v. Homo nascit̄ ad labore ⁊
aus ad voladū. Un̄ dicunt ē Ade p̄z petim̄. In
sudore vult⁹ rui velle. pa. two. Gen. iii. q. d. i. n̄
ocio v̄l̄ q̄rē. ¶ Quarta stulticia ociosi ē: q̄ ip̄e
diligit illō vñ maledicōēs icurrit. qđ p̄z ex illo:
q̄ dñs vides arbozē fieri q̄n̄ hēbat fructu. Is
tñ folia: maledixit̄ cā di. Nūd⁹ ex te fruct⁹ na-
scat̄ i semp̄itñ. ⁊ arefaca ē ſimulo. Mat. xxij.
Ex p̄missis ḡ p̄z q̄ntū ſir oculi culibet boī deo.
testadū ⁊ fugiendū p̄t̄ stulticias iā enūverat̄
Et bi stult⁹ ē ociosus; q̄r̄ refugit illō qđ ē locū
dicas ⁊ sanitas tā aic̄ q̄ corpis; vic̄z moderat̄
laborē. Lui ḡ ocios⁹ ē veil⁹. certe ſi ſibi. ſz poti-
ſib̄p̄i ē dānosus ex p̄missis. neq̄ veil⁹ p̄mo
neq̄ deo; q̄ nullū fructū boni opis fac̄. q̄ ſoli
diabolo veil⁹ eſt ⁊ placēs: ad lucratū ſibi amias.
Blaia d̄ ocio refuabo v̄l̄ ſi ſeqñce ſindem. Ros-
gēm̄ q̄ deuī veab hac oci⁹ ſtulticia nos liberet;
q̄n̄ hē opemur in vinea dñi: ve fructū ecerne
vice ſeqñmat̄. Amen.

De nocturnis oīi viciōsi. Ser. LXXII.

Procul oīi viciōsas Eccl. xxxiiij. In pīcē
dēti fmōe audist? aliq; q; oīi
cuīlbus boī ē fugiēdū salrē oīi viciōsu; q; sic
pīcē ventila z q; mōrte. q; ē stūlūtia bō i;
currit ex oīo ex. Ilūc i pīcē fmōe intēdo dīce,
re adhuc d plbō mal q; sequitūs ex oīo. pīcē q; me
rito oīi viciōsas ē fugiēdā; q; multa mala docuit
Jux thēa. Pro grā que ma. **M**ltā mal,
docuit oīi viciōsas vbi s. **L**erica vba thēaē ē
adūcēdū; q; quis do mltā scribūt z cuīueranc
ex oīo pīcētia. attū dīcēdū charitatis vīas
affīciā; paucā ex mlēt q; magis mibī vīiderāda
vidēnt z fugiēdā dīcēdā. Et sur. seūtātā

Displicētiā tūcū: siue ḡrietatē, q̄r occū
est trarū omni virtutē
Garrulitatēz iuriliū ḡboz m̄t̄pliçis
Derractez frānā piculosa m̄ (tare
Obligatōez rōnis faciēde de minimis
Regnoz pl̄mōz deuastationē
Forzissimoz debellationē